

Rahandusministeerium

jurgen.ligi@fin.ee

info@fin.ee

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

erkki.keldo@mkm.ee

info@mkm.ee

Justiitsministeerium

liisa-ly.pakosta@just.ee

info@just.ee

Meie 20.09.2024 nr 4/148

Ettepanek tõsta raamatupidamise aastaaruande kohustusliku auditi ja ülevaatuse piirmäärasid

Lugupeetud ministrid!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda pöördus 2023. aasta mais Rahandusministeeriumi poole ettepanekuga tõsta auditi ja ülevaatuse piirmäärasid, et vähendada ettevõtjate töökoormust ja kulusid. Piirmäärade tõstmist toetas ka Audiitorkogu. Rahandusministeerium lisas auditi ja ülevaatuse piirmäärade tõstmise ettepaneku raamatupidamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõusse¹, mille Rahandusministeerium esitas Vabariigi Valitsusele 11. juulil 2024. Viidatud eelnõu (§ 2 punktid 50-53 ja 56-59) kohaselt tõstetakse auditi ja ülevaatuse piirmäärasid müügitulu või tulu ning varade osas peamiselt 25 protsenti. Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Eesti Raamatupidajate Kogu teevad ettepaneku tõsta eelnõuga piirmäärasid oluliselt suuremas ulatuses, minimaalselt 50 protsenti. Järgnevalt põhjendame lähemalt oma ettepanekut.

1. Tarbijahinnaindeksi kasv on olnud oluliselt kiirem kui plaanitav piirmäärade tõus

Rahandusministeerium põhjendab eelnõu seletuskirjas (lk 25) 25-protsendilist piirmäärade tõstmist muu hulgas tarbijahinnaindeksi tõusuga, mis on viimase kümne aastaga kasvanud Euroopa Liidus 27,2 protsenti.

Meie hinnangul on igati mõistlik vaadata piirmäärade tõstmisel tarbijahinnaindeksi muutust, sest sellel on tugev seos müügitulu ja varade väärtuse muutusega. Samas tuleks lähtuda Eesti, mitte Euroopa Liidu tarbijahinnaindeksi muutusest. Auditi ja ülevaatuse piirmäärasid tõsteti viimati 2016. aastal ja alates sellest hetkest kuni 2024. aasta augusti lõpuni on tarbijahinnaindeks Statistikaameti andmetel kasvanud Eestis 57,5 protsenti. Seega on igati mõistlik tõsta kohustusliku auditi ja ülevaatuse

¹ <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/0d73be3d-4585-484b-9c65-20fc424ab663>

piirmäärasid müügitulu või tulu ning varade osas vähemalt tarbijahinnaindeksi muutuse võrra.

2. Uusi piirmäärasid ei hakata ilmselt muutma vähemalt viie aasta jooksul

Kuna viimati tõsteti auditi ja ülevaatuse piirmäärasid 2016. aastal ehk rohkem kui kaheksa aastat tagasi, siis võib eeldada, et pärast praegust piirmäärade tõstmist ei suurendata piirmäärasid mitme aasta jooksul. Samas erinevad majandusprognoosid näitavad, et tarbijahinnaindeks jätkab tõusu ka järgnevatel aastatel. Seega on põhjendatud tõsta eelnõuga auditi ja ülevaatuse piirmäärasid müügitulu või tulu ning varade osas veelgi suuremas mahus, kui on olnud viimaste aastate tarbijahinnaindeksi kasv. Lisaks teeme ettepaneku leppida kokku, et järgmine piirmäärade uuendamine toimub viie aasta pärast. Nii tagatakse suurem stabiilsus ja piirmäärade vastavus tegelikule olukorrale.

3. Audiitorkontrolli teenuse kättesaadavus on halvenenud

Oleme viimase paari aasta jooksul saanud paljudelt ettevõtjatelt tagasisidet, et vandeaudiitori leidmine on osutunud varasemaga võrreldes oluliselt keerukamaks. Seetõttu on esinenud ka juhtumeid, kus äriühing ei ole tähtaegselt esitanud majandusaasta aruannet, sest pole leitud vandeaudiitorit, kes soovitud tähtaja jooksul viiks läbi audiitorkontrolli. Ühest küljest on probleem tingitud ilmselt sellest, et auditi ja ülevaatuse piirmäärasid ei ole aastaid muudetud ning seetõttu on suurenenud ettevõtjate arv, kel lasub audiitorkontrolli kohustus. Teisest küljest on vandeaudiitoritele lisandunud või kohe lisandumas uusi ülesandeid, näiteks kestlikkusaruannete auditeerimine, mille tulemusena väheneb nende teenuste kättesaadavus. Lisaks on meieni jõudnud info, et viimasel ajal on vähenenud vandeaudiitorite/audiitorettevõtjate arv. Sellele viitab ka eelnõu seletuskiri (lk 46), kus on toodud välja, et viimase viie aasta jooksul on audiitorettevõtjate arv olnud ligikaudu 130, kuid 2022/2023 aastal on audiitorettevõtjate arvu langus turu väiksust arvestades olnud märkimisväärne. Auditi ja ülevaatuse piirmäärade tõstmine eelnõus plaanitust suuremas mahus aitaks audiitorkontrolli teenuse kättesaadavuse probleemi kui mitte kaotada siis vähemalt leevendada.

4. Kõrgemad piirmäärad vähendavad ettevõtjate töökoormust ja kulusid

Eelnõus sätestatust kõrgemad piirmäärad aitaksid vähendada ettevõtjate töökoormust. Näiteks muutuks ettevõtjate jaoks kergemaks vandeaudiitori leidmine ning väheneks ettevõtjate hulk, kes esitavad majandusaasta aruande äriregistrile hilinemisega põhjusel, et audiitorkontrolli teenuse osutajat on keeruline leida. Lisaks väheneksid kõrgemate piirmäärade korral nende ettevõtjate kulud, kes vabanevad kohustuslikust auditist või ülevaatusest.

Ettepanekud:

- **Arvestades viimaste aastate kiiret tarbijahinnaindeksi tõusu ning audiitorkontrolli teenuse kättesaadavuse vähenemist, teeme ettepaneku tõsta raamatupidamise aastaaruande kohustusliku auditi ja ülevaatuse**

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

piirmäärasid müügitulu või tulu ning varade osas minimaalselt 50 protsenti. Kuna tarbijahinnaindeksi tõus on olnud veelgi kiirem (57,5 protsenti) ning võib eeldada, et pärast praegust piirmäärade tõstmist ei suurendata piirmäärasid vähemalt viis aastat, siis on mõistlik tõsta piirmäärasid veelgi suuremas mahus kui 50 protsenti.

- **Teeme ettepaneku leppida kokku, et järgmine auditi ja ülevaatuse piirmäärade uuendamine toimub viie aasta pärast.**
- **Peame äärmiselt oluliseks, et uued piirmäärad kohalduksid 2024. aasta majandusaasta aruannete osas.**

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Margus Tammeraja, Eesti Raamatupidajate Kogu juhatuse esimees

Marko Udras

marko@koda.ee